

Sygn. akt VII U 2448/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2015 r.

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący Sędzia S.O. Ewa Gulska

Protokolant sekretarz sądowy Anna Łempicka

po rozpoznaniu w dniu 25 września 2015 roku w Lublinie

sprawy S. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania S. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 15 października 2014 roku, znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala S. M. prawo do emerytury od dnia (...) roku.

Sygn. akt VII U 2448/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 października 2014 roku, Znak:(...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., odmówił S. M. prawa do emerytury na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.). Organ emerytalny odmówił ustalenia prawa do emerytury z uwagi na to, że na dzień 1 stycznia 1999 roku wnioskodawca nie udowodnił co najmniej 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (decyzja – k. 18 – 18 v. akta emerytalne).

W odwołaniu od decyzji S. M. domagał się zmiany decyzji poprzez przyznanie prawa do emerytury oraz wskazał, iż pracował w warunkach szczególnych będąc zatrudnionym w PR-M (...) w okresie od 2 lutego 1979 roku do 31 lipca 2001 roku (odwołanie – k. 2 – 3 akta sądowe).

W odpowiedzi na odwołanie organ emerytalny wnosił o jego oddalenie argumentując jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie – k. 4 – 5 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

S. M. , urodzony (...) w dniu (...)roku złożył wniosek o emeryturę. W jego treści zawarł oświadczenie o tym, że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego (wniosek o emeryturę - k. 1 – 4 a.e.).

Na podstawie dokumentów przedłożonych wraz z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury organ emerytalny ustalił na dzień 1 stycznia 1999 roku łączny okres podlegania ubezpieczeniom w wymiarze 26 lat i 9 dni, tj. 25 lata, 11 miesięcy i 13 dni okresów składkowych oraz 26 dni okresów nieskładkowych. Organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy żadnego okresu pracy do stażu pracy w warunkach szczególnych (decyzja – 18 - 18 v. a.e., karta przebiegu zatrudnienia – k. 17 a.e.).

Zakład nie zaliczył wnioskodawcy do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od 2 lutego 1979 roku do 31 grudnia 1998 roku w (...) S. A. w R., ponieważ:

- zgodnie ze świadectwem pracy z dnia 1 sierpnia 2001 roku w okresie od 2 lutego 1979 roku do 31 lipca 2001 roku wnioskodawca wykonywał prace na stanowisku ślusarz-spawacz co nie jest zgodne ze stanowiskami pracy wymienionymi w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 28 lutego 2008 roku czyli monter maszyn i urządzeń przemysłowych, spawacz, monter urządzeń i konstrukcji;

- w przedłożonym świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 28 lutego 2008 roku nie określono rodzaju wykonywanej pracy ściśle według wykazu, działu i pozycji rozporządzenia Rady Ministrów z dnia lutego 1983 roku;

- brak informacji, iż praca w okresie 2 lutego 1979 roku do 31 maja 1982 roku na stanowisku monter maszyn i urządzeń przemysłowych odpowiada stanowisku, na którym prace wykonywane były stale i bezpośrednio przy stanowisku wymienionym w wykazie, a praca była w warunkach, w których nie były zachowane higieniczne normy pracy,

- wskazane stanowisko „monter urządzeń i konstrukcji metalowych” nie jest zgodne ze stanowiskiem wymienionym w załączniku nr I do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 roku, tj. "monter urządzeń i konstrukcji metalowych na wysokości".

W tym stanie rzeczy wydana została zaskarżona decyzja z dnia 15 października 2014 roku.

S. M. został zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w R. Oddziale w C. w pełnym wymiarze czasu pracy od dnia 2 lutego 1979 roku (świadectwo pracy – k. 14 akt kapitałowych).

Skarżący w dniu 29 czerwca 1979 roku ukończył kursu cięcia tlenem w Ośrodku (...) w C. (zaświadczenie ukończenia kursu – k. 50).

W powyższym zakładzie pracy wnioskodawca pracował jako spawacz oraz palacz palnikiem acetylenowo-tlenowym. Skarżący swoje obowiązki wykonywał na wydziale suwnic gdzie remontował suwnice, młyny, piece, szlamatory, młyny węgla, suszarnie węgla i młyny cementu. S. M. wykonywał również naprawy suwnic i podtorzy tj. torów, po którym poruszała się suwnica. W zakładzie znajdowało się 12 pieców i 11 młynów cementu. Młynownia oraz szlamatornia znajdowały się na hali, zaś pozostałe urządzenia znajdowały się na zewnątrz gdzie również wykonywane były prace (zeznania wnioskodawcy – k. 14 – 14 v. a.s., zeznania świadka J. S. – k. 29 v. a.s., zeznania świadka Z. G. – k. 30 a.s.).

Skarżący pracował w ubraniu roboczym oraz w kasku ochronnym. Pracując w młynowni zakładał również maskę oraz nauszники z uwagi na duże zapylenie oraz hałas. Na hali panowała wysoka temperatura, zapylenie oraz duży hałas (zeznania wnioskodawcy – k. 14 – 14 v. a.s.).

Z zapisów w książeczce spawacza wnioskodawcy wynika, iż S. M. w okresie od 2 lutego 1979 roku do 15 lutego 1989 roku zatrudniony był jako spawacz elektryczny w (...)w W. w zakładzie w C., gdzie jako rodzaj wykonywanej pracy wskazane zostało spawanie konstrukcji stalowych. Następnie w okresie od 16 lutego 1989 roku do 25 czerwca 1995 roku oraz od 26 czerwca 1985 roku do 31 stycznia 1999 roku wnioskodawca pracował jako spawacz elektryczny w Przedsiębiorstwie (...). Rodzaj wykonywanych prac określony został jako spawanie konstrukcji stalowych (kserokopia książeczki spawacza wnioskodawcy nr (...)– k. 45 – 49 a.s.).

Stosunek pracy w omawianym zakładzie pracy ustał z wnioskodawcą w dniu 31 lipca 2001 roku (świadeństwo pracy – k. 14 a.k.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dowody. Za wiarygodne Sąd uznał zeznania złożone przez wnioskodawcę uznając je za jasne, pełne, logiczne, spójne z zeznaniami świadków oraz z dowodami w postaci dokumentów znajdującymi się w aktach osobowych wnioskodawcy.

Przystępując do oceny dowodów osobowych należy stwierdzić, że przesłuchani w sprawie świadkowie to osoby obce dla wnioskodawcy. Byli oni jego współpracownikami w okresie zatrudnienia w w/w zakładzie pracy i mieli bezpośredni wgląd i styczność z wykonywanymi przez niego czynnościami. Świadczyli dysponowali, więc niezbędnymi wiadomościami w zakresie charakteru czynności wykonywanych przez wnioskodawcę, jego obowiązków, warunków zatrudnienia i zasad organizacji pracy. Zeznania świadków są logiczne i spójne, korelują ze sobą i z zeznaniami skarżącego.

W świetle tego należy stwierdzić, że również zeznania skarżącego złożone w trybie art. 299 kpc zasługują na pełne uwzględnienie.

Sąd obdarzył wiarą zgromadzone w sprawie dowody nieosobowe w postaci dokumentów, znajdujące się w aktach organu rentowego oraz aktach osobowych. Były one przechowywane przez uprawniony podmiot, nie noszą śladów podrobienia ani przerobienia.

Odnosząc się do stanowisk pracy wnioskodawcy wskazanych w świadeństwie pracy z dnia 28 lutego 2008 roku stwierdzić należy, iż zostały one nieprawidłowo wskazane, gdyż w trakcie przeprowadzonego postępowania dowodowego bezspornie ustalono, iż wnioskodawca przez cały okres zatrudnienia w omawianym zakładzie pracy wykonywał czynności spawacza oraz palacza palnikiem acetylenowo-tlenowym.

Podnieść również należy, iż Sąd podjął starania o dołączenie dokumentacji pracowniczej wnioskodawcy, jednak z uwagi na likwidację firm przechowujących dokumentację wnioskodawcy, trwającą procedurę przekazywania zasobów tych firm do Państwowego Archiwum w W. – Archiwum Dokumentacji Osobowej i Płacowej w M. oraz brak możliwości ustalenia konkretnej daty, kiedy archiwa te zostaną odpowiednio skatalogowane oraz w jakim czasie akta pracownicze wnioskodawcy zostaną odnalezione i przesłane do tutejszego wydziału, sąd dokonał ustaleń na podstawie zeznań wnioskodawcy i świadków oraz zgromadzonej dokumentacji. Pomimo braku akt osobowych wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...), zdaniem Sądu przeprowadzone postępowanie dowodowe umożliwia wydanie merytorycznego rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie S. M. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych Ubezpieczeń (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 748), mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat. Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przepis art. 32 ust. 2 cytowanej ustawy stanowi, że za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których

osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (art. 32 ust. 4 ustawy).

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cytowanego rozporządzenia okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie przepis § 1 ust. 2 rozporządzenia stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Bezspornym jest, że skarżący nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, ukończył (...)i na dzień 1 stycznia 1999 roku legitymował się, ponad 25-letnim stażem pracy.

Dokonując oceny, czy pracę wnioskodawcy można zakwalifikować jako pracę w szczególnych warunkach należy podkreślić, że S. M. występując do organu rentowego o przyznanie świadczenia złożył świadectwo pracy wykonywania prac w szczególnych warunkach, które zostało zakwestionowane przez organ rentowy.

W ocenie Sądu taka sytuacja nie może dyskwalifikować możliwości wnioskodawcy ubiegania się o przedmiotowe świadczenie. Należy mieć bowiem na uwadze, że wystawienie w sposób nie odpowiadający wymogom formalnym świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych nie jest wystarczającą podstawą do przyjęcia, że pracownik nie wykonywał pracy w takich warunkach. Obowiązek sporządzenia dokumentacji w tym zakresie obciąża pracodawcę, w związku z czym wyciąganie wobec pracownika jakichkolwiek negatywnych konsekwencji braku jej sporządzenia bądź wadliwości, byłoby dla niego nazbyt krzywdzące.

Należy mieć na uwadze fakt, że w postępowaniu sądowym nie znajdują zastosowania ograniczenia w zakresie dopuszczalnych źródeł dowodowych, ustanowione na potrzeby postępowania przed ZUS, a wynikających z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe (Dz. U. z 2011 roku, Nr 237, poz. 1412). Zasadniczym bowiem celem postępowania sądowego jest rozstrzygnięcie sprawy po dostatecznym, wszechstronnym wyjaśnieniu jej okoliczności spornych. Ułatwia to art. 473 k.p.c, który wprost stanowi, iż w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron.

Powyższe oznacza, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., sygn. III UZP 6/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., sygn. III UZP 48/84 wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 r., sygn. H UKN 186/97; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 29 stycznia 2013 r., sygn. III AUa 808/12). Z przedstawionym poglądem i wynikającymi z niego wnioskami Sąd Okręgowy w pełni się zgadza. W konsekwencji

ustalenie przez Sąd w toku postępowania odwoławczego, że dana praca była wykonywana w szczególnych warunkach jest wystarczającą podstawą do uznania wykonywanej pracy za pracę tego rodzaju.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe, w którym Sąd oparł się na dokumentach znajdujących się w aktach ZUS oraz zeznaniach skarżącego i zeznaniach świadków pozwoliło ustalić w sposób pewny, że wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę w warunkach szczególnych w Przedsiębiorstwie (...) w okresie od 2 lutego 1979 roku do 31 grudnia 1998 roku na stanowiskach spawacz oraz palacz palnikiem acetylenowo-tlenowym.

Czynności wykonywane przez wnioskodawcę w powyższym okresie opisane są w rozporządzeniu Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w wykazie A, dziale XIV, poz. 12 tj. „prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym”.

Odnosnie uznanych okresów pracy, jako pracy w warunkach szczególnych, należy podkreślić, że Sąd Okręgowy w pełni aprobuje stanowisko Sądu Najwyższego, które nakazuje przy ustalaniu, czy praca wykonywana była w warunkach szczególnych, kierować się przede wszystkim rzeczywistym zakresem obowiązków, a nie nazwą stanowiska pracy (por. wyrok z dnia 19 maja 2011 r., sygn. III UK 174/10, wyrok z dnia 9 marca 2010 r., sygn. I UK 324/09; wyrok z dnia 8 czerwca 2011 r., sygn. I UK 393/10). Nie ma zatem znaczenia fakt, że wnioskodawca formalnie miał powierzone stanowisko pracy, które nie zostało wymienione w wykazie stanowiącym załącznik do odpowiedniego aktu resortowego skoro ustalono, że faktycznie świadczył on pracę zaliczaną do wykonywanych w szczególnych warunkach na podstawie przepisów cytowanego rozporządzenia Rady Ministrów oraz aktu resortowego.

Okres pracy w warunkach szczególnych wnioskodawcy wynosi 19 lat i 11 miesięcy.

W związku z powyższym należy uznać, iż S. M. spełnił wszystkie przesłanki niezbędne do ustalenia mu prawa do emerytury na podstawie omówionych przepisów. Prawo do świadczenia zostało ustalone od dnia (...) roku, to jest od dnia złożenia wniosku o emeryturę.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.